רש"י הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים ר"ן נא.

מסורת הש"ס

דכל גריוא דבעינא. בחיזה מדה שאלה לקח: חפייה כופרא. זיפתו מבחוץ כדי שיחזיק המטיס: ליכיל לי. ימוד לי: דרשינא בך. כלומר שאתה חייב לי: שפינא חמרא ברקודא דאכוך. שאכיך יקרב: ובקירקני דאמך. במזיגתה שאמך ממוזג לי הכוס: מאי טוטבה. עשו שמיהם: תרמי לי נטלא. תמזוג לי הכוס כמו אנטל: טוטבה אתה בה. כלומר שמניח את אצבעו של היתר ותפס זו של זנות: [1]כי עניינא קמא. תיתי דביתכי תירמי לי ולדידיה ח"ל קוס רקוד לי: [מאי הכל. דכתיב] ואשה לא תעמוד לפני בהמה לרבעה תכל הוא (ויקרא יח): וכי תכלין יש בה. כלומר יש בביאה זו טעם מבאחכות שמנחת בעלה ורכבעת לבהמה: זו מאי היא. ומפרש ביבמות (דף לז:) בחיים הבא על נשים הרבה וכן אשה שנבעלה לאנשים הרבה ואינה יודעת מאיזה מהם נתעברה והולידה בת נמצא אב נושא את בתו ואת נושא את אחותו על זה נאמר ומלאה הארץ זימה[2] כלומר זו מה היא שאין אדם יודע אותה אשה שהוא נושא אם מותרת לו אם לאו: לא יכיל בן אלעשה למיסבל. אותו זילותא של רבי לפי שהיה עשיר גדול ולא היה יכול לראות דבר של זילותא מחמיו: מאי בן אלעשה. כלומר מנין דהוה עשיר: ספסורא יחידאה. שאין כמותה: [3]פיזר מעותיו. שהיה נותן ממון גדול לספר שהיה מספר לו כתגלגלת של כ"ג: הרמוזה קרא קרקוואי. דלועין של אותו מקום שאינן מתבשלין לעולם יפה: הטמונה כרמך. [4]עפר של גמלים דלאו מנשיל הוא: כלאים עם דלעת הרמוזה. אלמא דהרמוזה לאו טמונה כרמך אלא שם מקום הוא ומין זרעים הוא: מתני' ממעשה רחחתא. היינו דבר שנגמר ביטולו בקדירה ואינו אלא מחמשת המינין לאפוקי דבר שאין גמר ביטולו בקדירה עד שמבשלין אותו באילפס: כל הנעשה בקדירה. אפילו מבושל באילפס אסור: גמ' ביורד באילפס שבבר בו'. הואיל וקודם שמיטו באילפס מבשלו בקדירה והדר מניחו באילפס כן היה מנהגן והוי יורד לקדירה ולפיכך אסור: מן היורד באילפס מוסר ביורד לקדירה. קודם שירד לאילפס: מן הנעשה בקדירה. לגמרי כל ביטולו שאינו יורד לאילפס כלל: מוסר בנעשה באילפס. אע"פ שהיה קודם לכן בקדירה: מוסר בנעשה בקדירה. בגגמר בקדירה: ממני'

דיקולא רבה. סל גדול: חפייה בכופרא. טח אותו בזפת כדי שלא יצאו המטיס מתוך נקבי הסל: ומחפיה על ריפיה. הפכו על ראשו: ליכיל לי מר. ימדוד: חטים דרשינא. שהלויתיך. ולבדיומתא קאמר: ברקודא דאכוך. שירקד אביך לפני כשאשתה: ובקירקני דאמך. שתהא אמך מקרקרת ומזמרת: מאי טוטבה. דכתיב גבי משכב זכור: נטלא. כלי קטן: טוטבה אתה בה. שמניחן בשוליהן והולכין אחר משכב זכור: תבלין יש בה. נעמה עליו ביאה מנוטה של בהמה: בטוס שבכסו את ראשיהם. כטומאת הזב שראשו של זב נגד עיקרו של זב וכ"כ מדכתיב בקרא ויין לא ישתו כל כהן מכלל דהך לאו בכל כהן איירי ועוד דכריפא כתיב ואמאם לא יגלחו והייני כאהר כהנים: קרא קרקוואי. לדיעין של אותו מקום: ובדלעת הרמוזה. דלעת הטמונה כרמך נקרא דלעת הרמוזה: כלאים עם הרמוזה. אלמא מין בפני עצמו הנקרא כן על שם שמאותן המינין רגילין לטמון ברמך אבל שאר מיני דלועין אינם נקראים כך אפי' אם טומנין אותן ברמך: (מתני') שבבר ירד לקדרה קודם שירד לאילפס. שמבשלין אותו קלת תחילה קודם שמטגנין אותו באילפס: מן היורד באילפס מוסר ביורד לקדרה. אין דרך לתתו באילפס ויש מפרש אפי' אם אחר כך נתניהו באילפס כיון שירד תחלה לקדרה כי היורד לאילפס משמע שתחלת ירידתו לאילפס: מן הנעשה בקדרה מוסר בנעשה באילפס. אע"פ שירד לקדרה תחלה מי הנעשה בקדרה משמע שנגמר בקדרה: מוסר בנעשה בקדרה. אפילו ירד לאילפס מגלה:

עין משפט נר מצוה

ה א מי' פ"ה מהל' כלי המקדש הל"ו:
ו ב ג מי' פ"ט מהל' נדרים הל"ז טושי"ע יו"ד סי' רז סעי' כ:

הגהות הב"ח

(א) משנה שאיני עוסק:

פירוש הרא"ש

דיקולא רבה והחייה כוספא. לקח סל גדול וחפהו מפחת: ליכל ל' מ' מרדים. ברקולא דאכוך. שתהא אמך מרקדת לפני ולכיך מכרכר: תרמי' ל' נטלא. ממוזג לי הכוס: תוקה אתה בה. שמניחן בשולחיהן והולכין אחר משכב זכור: תבלין יש בה. נעמה עליו ביאה מנוטה של בהמה: בטוס יכסו את ראשיהם. כטומאת הזב שראשו של זב נגד עיקרו של זב וכ"כ מדכתיב בקרא ויין לא ישתו כל כהן מכלל דהך לאו בכל כהן איירי ועוד דכריפא כתיב ואמאם לא יגלחו והייני כאהר כהנים: קרא קרקוואי. לדיעין של אותו מקום: ובדלעת הרמוזה. דלעת הטמונה כרמך נקרא דלעת הרמוזה: כלאים עם הרמוזה. אלמא מין בפני עצמו הנקרא כן על שם שמאותן המינין רגילין לטמון ברמך אבל שאר מיני דלועין אינם נקראים כך אפי' אם טומנין אותן ברמך: (מתני') שבבר ירד לקדרה קודם שירד לאילפס. שמבשלין אותו קלת תחילה קודם שמטגנין אותו באילפס: מן היורד באילפס מוסר ביורד לקדרה. אין דרך לתתו באילפס ויש מפרש אפי' אם אחר כך נתניהו באילפס כיון שירד תחלה לקדרה כי היורד לאילפס משמע שתחלת ירידתו לאילפס: מן הנעשה בקדרה מוסר בנעשה באילפס. אע"פ שירד לקדרה תחלה מי הנעשה בקדרה משמע שנגמר בקדרה: מוסר בנעשה בקדרה. אפילו ירד לאילפס מגלה:

דכל גריוא דבעינא שקילנא שקל דיקולא רבה חפייה כופרא וסחפיה על רישיה ואזל ואמר ליה ליכיל לי מר ארבעין גריוי חיטי דרשינא בך אחוך רבי א"ל לאו אזהרתך דלא תבדחן א"ל חיטי דרשינא קא נסיבנא א"ל בר קפרא לברתיה דרבי למחר שתינא חמרא בריקודא דאבוך ובקירקני דאמך בן אלעשה חתניה דרבי הוה ועשיר גדול הוה אזמניה לבי הילולא דרבי שמעון ברבי א"ל בר קפרא לרבי מאי [1]תועבה כל דא"ל רבי דהכין הוא תועבה פרכה בר קפרא א"ל פרשיה את א"ל תיתי דביתכי תירמי לי נטלא אתת רמיא ליה א"ל לר' קום רקוד לי דאימר לך הכי אמר רחמנא תועבה תועה אתה בה לכסא אחרינא א"ל מאי [2]תבל א"ל כי עניינא קדמאה א"ל עיביד לי דאומר לך עבד אמר ליה תבל הוא תבלין יש בה מי שניא הדא ביאה מן כולהון ביאות אמר ליה ומאי [3]זימה אמר ליה עיביד כי עניינא קדמאה עבד ואמר ליה [4]זו מה היא לא יכיל בן אלעשה למיסבל קם ונפק הוא ואינתתיה מתמן מאי בן אלעשה דתניא [5]לא לחנם פיזר בן אלעשה את מעותיו אלא להראות בהן תספורת של כ"ג דכתיב [6]כסום יכסמו את ראשיהם תנא כעין לולינית מאי לולינית א"ר יהודה תספרתא יחידתא היכי דמי אמר רבא [7]ראשו של זה בצד עיקרו של זה והיינו תספורת של כהן גדול: ובדלעת הרמוצה: מאי דלעת הרמוצה אמר שמואל קרא קרקוואי רב אשי אמר דלעת הטמונה ברמץ איתיביה רבינא לרב אשי [8]רבי נחמיה אומר דלעת ארמית היא דלעת המצרית כלאים עם היונית כלאים עם הרמוצה תיובתא: מתני' [9]הנודר ממעשה קדרה אין אסור אלא ממעשה רתחתא אמר קונם היורד לקדרה [10] שאני טועם אסור בכל הנעשה בקדרה: גמ' [11]הנודר מן היורד לקדרה אסור ביורד לאלפס שבבר ירד לקדרה קודם שיורד לאלפס מן היורד לאלפס מותר ביורד לקדרה מן הנעשה בקדרה מותר בנעשה באלפס מן הנעשה באלפס מותר בנעשה בקדרה [12]הנודר מן היורד לתנור אין אסור אלא בפת ואם אמר כל מעשה תנור עלי אסור בכל הנעשים בתנור: מתני'

תוספות

שחיית בוסרא. טוחו בכופרת: דיקולא. סל גדול: דרשינא בך. שהלויתיך ומילי דבדיחותא היה אומר: בקרקדא לאכוך ובקורקני דאמך. כמו מרקדים ערפי"ר: תועבה אתה בה. שמניחין נשותיהן והולכין אצל משכב זכור: תבלין יש. בביאה זו משניא הדא ביאה מכל ביאות: קרי קרקוואי. דלועין של אותו מקום שאינו מבשל: דלעת הטמונה ברמך. אינו בכלל תבשיל: כלאים. מכלל דהרמוזה לא הוי טמונה ברמך אלא על שם מקום הוא: הנודר ממעשה קדירה אינו אסור אלא ממעשה רתחתא. דבר שנגמרה בקדירה ואין אסור (אלא) בדבר שנגמר בו: באילפס אסור כל המתבשל בקדירה ואפילו גמרו באילפס: תנא הנודר מן היורד בקדירה אסור ביורד לאילפס. אחר שירד לקדירה דיורד לקדירה משמע שירד תחלה לקדירה: מן היורד [לאילפס] מותר ביורד לקדירה. תחילה אע"פ שנגמר באילפס דיורד לעולם משמע על שם תחלת ירידתו ולא על שם סופו: מן הנעשה בקדירה. משמע שנגמר הלכך מותר היורד לקדירה תחלה ונגמר באילפס: מן היורד לתנור אינו אסור אלא בפת. דלא איקרי יורד בתנור אלא פת בלבד: כל מעשה תנור עלי אסור בכל הנעשה בתנור. ל"ע דמשמע דהחילוק בין יורד למעשה ואמאי תנא כל מעשה ת"ל בדשאל ליתני כל יורד:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com